

KATECHIZM BIERZMOWANYCH

Podstawowe wiadomości, których znajomość obowiązuje
przygotowujących się do przyjęcia sakramentu bierzmowania.

WSTĘP

1. Co to jest wiara?

Wiara jest łaską, darem otrzymanym od Boga. Ta łaska porusza serce i kieruje je do Boga.
O dar wiary powinniśmy się modlić, ponieważ jest ona łaską otrzymaną od Boga.

2. W czym Kościół najkrócej wyraża swoją wiarę?

Swoją wiarę wyraża Kościół najkrócej w Składzie Apostolskim, zwanym wyznaniem wiary.

(Skład Apostolski - Wierzę w Boga Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi i w Jezusa Chrystusa ...)

3. Powiedz Skład Apostolski

Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedynego, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebiosa, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, Świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

4. Jakie są główne prawdy wiary?

Jest 6 prawd wiary:

1. Jest jeden Bóg
2. Bóg jest sędzią sprawiedliwym, który za dobro wynagradza, a za zło karze
3. Są trzy osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty, czyli Trójca Przenajświętsza
4. Syn Boży stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia
5. Dusza ludzka jest nieśmiertelna
6. Łaska Boża jest do zbawienia koniecznie potrzebna

WIERZĘ W JEDNEGO BOGA W TRZECH OSOBACH

4. Kto to jest P. Bóg?

Bóg jest Duchem nieskończenie doskonałym, który stworzył niebo i ziemię.

5. O jakich przymiotach Boga mówi Pismo św.?

Pismo św. mówi, że Bóg jest:

Jeden (nie ma i nie może być innego)

Wieczny (nie ma początku ani końca)

Niezmienny (zawsze ten sam i taki sam)

Niezmierny (wszędzie obecny)

Wszchemogący (dla Niego nie ma nic niemożliwego)

Wszystkowiedzący (nie ma przed Nim nic zakrytego)

Nieomylny (nigdy się nie myli i innych w błąd nie wprowadza)

Miłosierny (zawsze jest gotów przebaczyć)

Sprawiedliwy (za dobro wynagradza, a za zło każe)

6. Co P. Bóg objawił o sobie?

Bóg objawił nam, że jest jeden w trzech osobach: Bóg Ojciec, Syn i Duch Święty - czyli Trójca Przenajświętsza.

7. Przez kogo P. Bóg objawił tajemnicę Trójcy Świętej?

Tajemnicę Trójcy Świętej objawił nam P. Bóg przez Jezusa Chrystusa. Stanowi ona centrum wiary i życia chrześcijańskiego.

8. Jak Kościół wyjaśnia tajemnicę Trójcy Świętej?

Kościół wyjaśnia tajemnicę Trójcy Świętej następująco: w Bogu jest jedna natura (boska), ale są trzy osoby (Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty).

9. Czym różnią się Osoby Boże?

Osoby Boże są tym samym Bogiem, różnią się tylko pochodzeniem: Bóg Ojciec nie pochodzi od nikogo, Syn Boży pochodzi od Boga Ojca a Duch Święty od Ojca i Syna.

10. Jaką cześć oddajemy Trójcy Świętej?

Trójcy Świętej oddajemy najwyższą cześć uwielbienia i dziękczynienia. Bogu Ojcu w sposób szczególny dziękujemy za stworzenie, Synowi Bożemu za odkupienie, Duchowi Świętemu za uświęcenie.

WIERZĘ W JEDNEGO BOGA STWÓRCĘ

< Który przemawia do człowieka >

11. Jak P. Bóg przemawia do nas?

Bóg przemawia do nas przez:

- przez świat, który stworzył (objawienie naturalne)
- słowa i wydarzenia w historii zbawienia (objawienie nadprzyrodzone)
- najdoskonalej przez swojego Syna - Jezusa Chrystusa, który stał się człowiekiem

< Który stworzył świat widzialny >

12. Co Pismo św. mówi o pochodzeniu świata?

Pismo św. mówi, że P. Bóg uczynił świat z niczego, czyli stworzył. Stworzyć może tylko Bóg.

13. Co P. Bóg objawia w biblijnym opowiadaniu o stworzeniu świata?

W biblijnym opowiadaniu o stworzeniu świata Bóg objawia, że:

stworzył świat i jest jego Panem
wszystko, co stworzył jest dobre
każdy dzień siódmy należy poświęcić Bogu, a także odpoczynkowi

14. Co dziś P. Bóg czyni dla świata?

Bóg rządzi światem i podtrzymuje go w istnieniu. Nazywa się to Opatrznością Bożą. (zob. Mt 5,25.33)

15. Jak pogodzić Opatrzność Bożą z istnieniem zła w świecie?

Bóg dopuszcza istnienie zła na świecie, ponieważ stworzył istoty rozumne i wolne. Mogą one sprzeciwić się Bogu, czyli sprawić zło, które jest następstwem ich buntu przeciw Stwórcy. Dopuszczenie przez Boga zła fizycznego (cierpienia) i zła moralnego (grzechu) jest tajemnicą.

< który stworzył świat niewidzialny >

16. Kim są aniołowie?

Aniołowie są to duchy stworzone przez Boga, które mają rozum i wolną wolę, ale nie mają ciała. Są

doskonalsi od ludzi. Nieustannie wielbią Boga. Są wysłannikami Boga do ludzi - oznajmiają ludziom Boże zamiary i pomagają im się zbawić.

17. W jaki sposób aniołowie pomagają nam do zbawienia?

Aniołowie dają nam dobre natchnienia i chronią w nas w niebezpieczeństwach duszy i ciała. Nazywamy ich aniołami Stróżami.

29 września - Św. archaniołów Michała, Gabriela, Rafała

2 październik - Aniołów Stróżów

18. Kim są aniołowie, którzy odeszli od Boga?

Niektórzy aniołowie zerwali przyjaźń z Bogiem, stali się jego przeciwnikami i chcą ludzi od Niego odwrócić. Nazywamy ich złymi duchami, szatanami. Znajdują się w piekle.

< który stworzył człowieka >

19. Kim jest człowiek?

Człowiek jest najdoskonalszym stworzeniem Boga na ziemi. Został stworzony na obraz i podobieństwo Boga. Jest złożony z duszy nieśmiertelnej i ciała. Człowiek jest podobny do Boga dzięki temu, że ma duszę nieśmiertelną. Dzięki temu, że ma ciało należy do świata przyrody.

20. Co P. Bóg objawia w biblijnym opowiadaniu o stworzeniu człowieka?

W biblijnym opowiadaniu o stworzeniu człowieka P. Bóg objawia, że:

stworzył człowieka osobno

stworzył mężczyznę i kobietę równych sobie naturą i godnością

powołał ich do współżycia i współpracy ze Sobą

obdarzył ich darami

21. W jaki sposób ludzie współdziałają z P. Bogiem?

Ludzie współdziałają z P. Bogiem przez:

przekazywanie życia w rodzinie

doskonalenie świata swoją pracą i wynalazkami

22. Jakimi darami obdarzył P. Bóg ludzi?

Bóg obdarzył ludzi:

•darami naturalnymi (rozum i wolna wola)

- darami pozanaturalnymi (wolność od cierpień, chorób, śmierci, złych skłonności, jasny rozum, silna wola)
- darami nadnaturalnymi (udział w życiu Bożym, czyli łaska uświęcająca)

23. O jakiej tragedii pierwszych rodziców mówi Pismo św.?

Pismo św. mówi o nieposłuszeństwie pierwszych rodziców względem Boga - nazywamy go grzechem pierworodnym. Przez ten grzech ludzie utracili dary nadnaturalne, pozanaturalne i stali się bardziej skłonni do złego niż do dobrego.

24. Kogo dosięga grzech pierworodny?

Grzech pierworodny przeszedł na wszystkich ludzi. Wszyscy rodzą się ze skutkami grzechu pierworodnego - dlatego nazywamy go też grzechem dziedzicznym.

25. Kto był wolny od grzechu pierworodnego?

Wolną od grzechu pierworodnego była Najświętsza Maryja Panna - dlatego nazywamy ją Niepokalaną Poczetą.

26. Co P. Bóg zapowiedział człowiekowi po grzechu pierworodnym?

Bóg zapowiedział, że zbawi człowieka, czyli wyzwoli go z grzechu i przywróci do przyjaźni ze sobą.

”Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono zmiążdży ci głowę, a ty zmiążdżysz mu piętę” (Rdz 3,15).

Te słowa, które zapowiadają obiecanego Zbawiciela nazywamy pierwszą Dobrą Nowiną, czyli pierwszą Ewangelią.

27. Jak Bóg przygotowywał ludzi do zbawienia po obiecaniu Zbawiciela?

Bóg:

powołał lud wybrany

zawarł z nim przymierze

powoływał z niego postaćców (Mojżesz, Dawid) oraz proroków (Izajasz, Daniel, Jeremiasz, Ezechiel i inni).

28. W kim spełniły się proroctwa o Mesjaszu?

Proroctwa o Mesjaszu spełniły się w Jezusie Chrystusie.

Jezus - Zbawiciel

Chrystus - Namaszczony

WIERZĘ W JEZUSA CHRYSTUSA

29. Kim jest Jezus Chrystus?

Jezus Chrystus Jest Synem Bożym, prawdziwym Bogiem i prawdziwym Człowiekiem.

30. Kto nam mówi, że Jezus Chrystus jest prawdziwym Bogiem?

O tym że, Jezus Chrystus jest prawdziwym Bogiem mówią nam: Ojciec, który jest w niebie, sam Jezus Chrystus, Apostołowie i Kościół Katolicki.

Ten jest mój Syn umiłowany, w którym mam upodobanie (Mt 3,17)

Wiercie moim dziełom (J 10,38)

Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego (Mt 16,16)

31. Po czym poznajemy, że Jezus Chrystus jest również prawdziwym człowiekiem?

Jezus Chrystus jest również prawdziwym człowiekiem, bo narodził się, żył i umarł jak człowiek.

Mamy arcykapłana doświadczonego we wszystkim na nasze podobieństwo, z wyjątkiem grzechu (Hbr 4,15)

32. W jakim celu Syn Boży stał się człowiekiem?

Syn Boży stał się człowiekiem, aby wyzwolić nas z niewoli grzechu i w ten sposób pojednać nas z Bogiem i z ludźmi.

< głosił nam Królestwo Boże >

33. Czego Pan Jezus nauczał o Królestwie Bożym?

Pan Jezus nauczał, że;

Swoje Królestwo zapoczątkuje na ziemi

Wprowadzi do niego tych, którzy uwierzą w Ewangelię i nawrócą się

Pełnia tego Królestwa nastąpi po powtórny Jego przyjściu na ziemię

34. Co Pan Jezus czynił dla Królestwa Bożego na ziemi?

Pan Jezus:

Nauczał i wzywał do nawrócenia

Wyzwolił ludzi z niewoli szatana przez śmierć na krzyżu

Ustanowił Kościół, aby prowadził dalej Jego dzieło

35. Kto dziś rozwija Królestwo Boże?

Królestwo Boże rozwija dzisiaj ten, kto żyje w łączności z Chrystusem i wypełnia Jego wolę.

< dał nam swoje przykazania >

36. Powiedz Dziesięć Przykazań Bożych.

Jam jest Pan, Bóg twój, którym cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli.

1. Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czczij ojca swego i matkę swoją, abyś długo żył i dobrze ci się powodziło.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.
7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu twemu.
9. Nie pożądaj żony bliźniego swego.
10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

37. Co Pan Bóg nakazuje w pierwszym przykazaniu?

W pierwszym przykazaniu Pan Bóg nakazuje, by tylko Jego wielbić i oddawać Mu cześć, bo On jest naszym Stwórcą i najwyższym Panem.

38. Kto grzeszy przeciw czci Boga?

Przeciw czci Boga grzeszy ten, kto:

Nie wierzy w Boga

Zaniedbuje modlitwę lub modli się niedbale

Zaprzecza, że Bóg istnieje (ateizm)

Wierzy w zabobony, wróżby, uprawia bałwochwalstwo

Znieważa osoby lub rzeczy poświęcone Bogu

39. Co nakazuje drugie przykazanie Boże?

Drugie przykazanie Boże nakazuje, szanować imię Boże. (należy je wzywać tylko po, to by je błogostawić, wychwalać i uwielbiać) Nadto należy szanować osoby i rzeczy poświęcone Bogu.

40. Kto grzeszy przeciw drugiemu przykazaniu?

Przeciw drugiemu przykazaniu grzeszy:

Kto bez szacunku wymawia Imię Boże (np. w żartach, w gniewie), bluźni Bogu

Kto fałszywie lub lekkomyślnie przysięga (krzywoprzysięstwo)

Kto nie dotrzymuje złożonego ślubu albo składa pod przysięgą obietnice, której nie ma zamiaru dotrzymać (wiarołomstwo)

Ten kto przysięga powołuje Boga na świadka, że mówi prawdę i chce dotrzymać swoich przyrzeczeń.

Złożyć ślub znaczy zobowiązać się przed Bogiem pod grzechem, że się wypełni jakiś dobry, nienakazany czyn.

41. Czym jest niedziela?

Niedziela jest Dniem Pańskim. W niedzielę Chrystus zmartwychwstał i zesłał Ducha Świętego.

42. Jak chrześcijanin powinien święcić niedzielę oraz uroczystości i święta ustanowione przez Kościół?

Chrześcijanin święci niedzielę oraz uroczystości przez:

Uczestnictwo we mszy św.

Wstrzymanie się od pracy

Przez rozważanie prawd Bożych i modlitwę

Przez radość i wypoczynek

Poświęcenie więcej czasu rodzinie, życiu religijnemu, społecznemu i kulturalnemu

43. Kto narusza Dzień Pański i przez to grzeszy?

Narusza Dzień Pański i przez to grzeszy:

Kto z własnej winy (całkowicie lub częściowo) opuszcza mszę św.

Kto wykonuje ciężką pracę niekonieczną, nakazując lub pozwalając ją wykonywać

Kto w niedzielę z chciwości pracuje dla zysku

kto oddaje się grzesznej rozrywce

44. Wymień pięć przykazań kościelnych.

W niedzielę i święta nakazane uczestniczyć we mszy świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.

Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.

Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym, przyjąć Komunię świętą.

Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w czasie Wielkiego Postu powstrzymać się od udziału w zabawach.

Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

45. Wymień święta ustanowione przez Kościół, które należy święcić pod grzechem.

Boże Narodzenie (25.XII);

Świętej Bożej Rodzicielki (Nowy Rok - 1.I);

Objawienie Pańskie (Trzech Króli - 6.I);

Boże Ciało;

Wniebowzięcie NMP (15.VIII);

Wszystkich Świętych (1.XI);

Wniebowstąpienie Pańskie (Uroczystość przeniesiona na 7 Niedzielę Wielkanocną)

46. Jakie są dni i okresy pokuty?

Dniami i okresami pokuty są wszystkie piątki w ciągu roku i czas Wielkiego Postu.

47. Jakie mamy rodzaje postu?

Są dwa rodzaje Postu:

jakościowy - wstrzeźliwość od spożywania mięsa - obowiązuje od 14 roku życia (do śmierci) w piątki całego roku i w Środę Popielcową - zachęca się aby wstrzeźliwość od potraw mięsnych zachować też w Wigilię Bożego Narodzenia (24.XII).

ilościowy - post ścisły - polega na tym, że nie tylko nie spożywamy pokarmów mięsnych, ale spożywamy tylko 3 posiłki w ciągu dnia (2 razy lekko i 1 raz do syta); - obowiązuje od ukończenia 18 roku życia do rozpoczęcia 60 roku - w Środę Popielcową i w Wielki Piątek.

48. Czego Bóg domaga się w czwartym przykazaniu?

W czwartym przykazaniu Bóg domaga się od dzieci miłości, szacunku i posłuszeństwa wobec rodziców. Domaga się szacunku i wdzięczności wobec starszego pokolenia. Przykazanie to obejmuje też obowiązki uczniów wobec nauczycieli, pracowników wobec pracodawców, podwładnych wobec przełożonych obywateli wobec ojczyzny. Dotyczy również obowiązków wobec Kościoła naszej duchowej Matki. Nie jest rzeczą obojętną jacy jesteśmy wobec Ojca św., biskupa, proboszcza, kapłanów, diakonów, katechetów... Naszą wspólnotą rodzinną jest również Ojczyzna - powinniśmy ją kochać, pracować dla niej i w razie konieczności oddać za nią życie.

49. Dlaczego powinniśmy swoich rodziców szanować, miłować i słuchać?

Powinniśmy swoich rodziców szanować, miłować i słuchać, ponieważ rodzice:
są dla nas zastępcami Boga na ziemi
są po Bogu naszymi najlepszymi dobroczyńcami
mają nas prowadzić do nieba

50. Kto narusza czwarte przykazanie?

Czwarte przykazanie naruszają:

dzieci, gdy nie okazują swoim rodzicom miłości, szacunku, wdzięczności, posłuszeństwa i pomocy
rodzice, gdy nie dbają o pełny rozwój swoich dzieci (fizyczny, umysłowy, moralny, społeczny), nie okazują im miłości

obywatele, gdy burzą życie wspólnotowe i łamią przepisy ustanowione dla wspólnego dobra ludzie będący przy władzy, gdy wykorzystują ją dla własnych korzyści, nie dbają o dobro tych, którymi rządzą.

51. Co Pan Bóg nakazuje w piątym przykazaniu?

W piątym przykazaniu Pan Bóg nakazuje troszczyć się o własne i cudze życie i zdrowie duszy i ciała. Przykazanie to zakazuje zabójstwa, przerywania ciąży, eutanazji, samobójstwa, niszczenia sobie zdrowia przez alkohol, tytoń, narkotyki, nadużywanie leków, nadmierne spożywanie pokarmów, ale i głodzenie się, lekceważenie przepisów drogowych, niewłaściwe ubieranie się...

Przykazanie to domaga się też szacunku dla świata zwierzęcego i roślinnego.

52. Kto jest Panem życia i śmierci?

Panem życia i śmierci jest Pan Bóg.

53. Dlaczego mamy się troszczyć o swoje ciało?

Powinniśmy się troszczyć o swoje ciało, ponieważ:

jest ono dziełem Boga

jest uświęcone przez sakramenty

powołane jest do chwalebego zmartwychwstania

54. Dlaczego mamy się troszczyć także o duszę?

Chrystus powiedział:

„Cóż bowiem za korzyść odniesie człowiek, choćby cały świat zyskał, a na swej duszy szkodę poniósł” (Mt 16,26)

55. O czyje jeszcze życie - ciała i duszy mamy się troszczyć?

Mamy się troszczyć o życie każdego człowieka, który jest w potrzebie, czy to fizycznej, czy duchowej.

56. Wymień uczynki miłosierne co do ciała.

głodnych nakarmić

spragnionych napoić

nagich przyodziać

podróżnych w dom przyjąć

więźniom pomagać

chorych odwiedzać

umarłych grzebać

57. Wymień uczynki miłosierne co do duszy.

grzeszących upominać
nieumiejących pouczać
wątpiącym dobrze radzić
strapionych pocieszać
krzywdy cierpliwie znosić
urazy chętnie darować
modlić się za żywych i umarłych

58. Wymień najważniejsze dobre uczynki:

modlitwa,
post,
jałmużna

59. Kto grzeszy przeciw duszy bliźniego?

Przeciw duszy bliźniego grzeszy, ten kto gorszy lub namawia do grzechu.

60. Wymień grzechy cudze.

namawiać do grzechu
rozkazywać drugiemu grzeszyć
zezwać na grzech drugiego
pobudzać do grzechu
pochwalać grzech drugiego
milczeć na grzech cudzy
nie karać grzechu
pomagać do grzechu
uniewinniać grzech cudzy

61. Co Pan Bóg nakazuje w VI i IX przykazaniu?

W VI i IX przykazaniu Pan Bóg nakazuje, byśmy byli wstydlivi, skromni i czystymi w myślach, pragnieniach, słowach i uczynkach.

62. Co robić aby pozostać czystym i skromnym?

Aby pozostać czystym i skromnym, trzeba:

unikać okazji do złego (w oglądaniu, w rozmowach, w ubraniu, zachowaniu..)

przeciwstawiać się natychmiast pokusom
często się modlić, szczególnie do Matki Bożej
częściej się spowiadać i przyjmować Komunię św.

63. Kogo w szczególny sposób obowiązuje czystość przez całe życie?

Czystość przez całe życie obowiązuje w sposób szczególny kapłanów, którzy dobrowolnie zobowiązali się do celibatu oraz zakonników (zakonnice), którzy złożyli ślub czystości.

64. Kto grzeszy przeciw czystości?

Przeciw czystości grzeszy, kto:

nie opanowuje instynktu seksualnego

sam lub z drugą osobą postępuje nieskromnie

szuka seksualnych przeżyć w oglądaniu nieodpowiednich filmów, czytaniu niemoralnych książek, czasopism, słuchaniu złych piosenek...

65. Czego broni szóste przykazanie?

Szóste przykazanie broni godności człowieka (odrzucając nierząd, pornografię,) i życia małżeńskiego (odrzuca niewierność małżeńską, rozwody, wszelką antykoncepcję, poligamię i wolne związki małżeńskie).

66. Co nakazuje Bóg w siódmym przykazaniu?

W siódmym przykazaniu Bóg nakazuje szanować własność swoją, cudzą i społeczną.

67. Czego zakazuje siódme przykazanie?

Siódme przykazanie zakazuje kradzieży, zatrzymywania rzeczy znalezionych i pożyczonych, oszustwa, niszczenia dobra własnego, cudzego i społecznego, niedbałego wykonywania pracy, zatrzymywania zapłaty za pracę, odmawiania pomocy na ważne cele społeczne lub osobom będącym w potrzebie.

68. Do czego zobowiązany jest ten, kto naruszył cudzą własność?

Ten, kto naruszył cudzą własność zobowiązany jest do zwrotu i naprawienia krzywdy.

69. Do czego wzywa nas Bóg w ósmym przykazaniu?

W ósmym przykazaniu Bóg wzywa nas, byśmy żyli w prawdzie i dawali o niej świadectwo. (wzywa nas do prawdomówności, czyli do zgodności czynów ze słowami).

Przykazanie to domaga się od prasy, radia, telewizji, internetu informacji opartych na prawdzie, wolności, sprawiedliwości i poszanowaniu godności człowieka.

70. Kto grzeszy przeciw prawdzie?

Przeciw prawdzie grzeszy ten, kto:

kłamie lub zataja prawdę

obmawia, oczernia, w oczy schlebia a poza oczy wyśmiewa

falszywie świadczy, krzywoprzysięga

nie dotrzymuje danego słowa

falszuje dokumenty

nie umie być dyskretny i nie umie zachować tajemnicy

Przeciw ósmemu przykazaniu grzeszy też ten, kto przeklina, wulgarnie się wyraża, podaje się za takiego jakim nie jest w rzeczywistości...

Wszelkie wykroczenie przeciw prawdzie domaga się wynagrodzenia krzywd zarówno materialnych jak i duchowych.

Obowiązek naprawienia krzywd istnieje także wtedy, gdy sprawca otrzymał przebaczenie.

Obmowa - niepotrzebne mówienie o prawdziwych wadach drugiego

Oszczercstwo - mówienie o drugim złych i nieprawdziwych rzeczy

(co powinien zrobić obmówca, a co oszczerca?)

71. Kto narusza dobre imię bliźniego?

Ósme przykazanie chroni prawa każdego człowieka do dobrego imienia. Dobre imię bliźniego narusza ten, kto drugiego obmawia, oczernia, donosi, pisze anonimy.

72. Do czego wzywa Bóg w dziesiątym przykazaniu?

W dziesiątym przykazaniu Bóg wzywa do czystości intencji i wzajemnej życzliwości niezależnie od ilości posiadanych dóbr materialnych. (dobra materialne nie mogą człowiekowi przesłaniać Boga i przeszkadzać w praktykowaniu miłości bliźniego).

73. Czego zabrania Bóg w dziesiątym przykazaniu?

Dziesiąte przykazanie zabrania chciwości, żądzy bogactw, pragnienia zdobywania ich kosztem niesprawiedliwości lub krzywdy bliźniego. (Na powodzenia naszych bliźnich mamy patrzeć z życzliwością a nie z zazdrością).

74. Powiedz Dwa Przykazania Miłości (Najważniejsze przykazanie)

Będziesz miłował Pana Boga Twego z całego serca swego, z całej duszy swojej, z całej myśli swojej i ze wszystkich sił swoich, a bliźniego swego jak siebie samego.

(Bliźnim jest każdy człowiek)

75. Jak nas Pan Jezus umiłował?

Pan Jezus tak nas umiłował, że życie swoje oddał za nas na krzyżu.

Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali tak, jak Ja was umiłowalem. (J 13,34)

< nauczył nas drogi ewangelicznej >

76. Jakie rady daje Pan Jezus w Ewangelii?

Pan Jezus daje w Ewangelii trzy rady: dobrowolne ubóstwo, dożywotnia czystość i doskonałe posłuszeństwo.

Do ich wypełniania zobowiązują się osoby zakonne przez śluby pod grzechem.

77. Wymień rady ewangeliczne:

1. dobrowolne ubóstwo
2. dożywotnia czystość
3. doskonałe posłuszeństwo

77. Powiedz Ośmiem błogosławieństw.

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie

Błogosławieni, którzy płaczą, albowiem oni będą pocieszeni

Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię

Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni

Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią

Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą

Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni nazwani będą synami Bożymi

Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy Królestwo niebieskie

Wyjaśnienie niektórych wyrażeń:

błogosławieni - szczęśliwi

ubodzy w duchu - pokorni, nie przywiązani do rzeczy doczesnych

cisi - łagodni

posiadą ziemię - zdobędą szczęście wieczne

będą synami Bożymi - już teraz, a w pełni w życiu przyszłym

< umarł, zmartwychwstał, powróci >

78. Jak Pan Jezus wypełnił wolę Ojca?

Pan Jezus dobrowolnie przyjął na siebie cierpienie i śmierć.

79. Co Pan Jezus okazał przez swoje cierpienie i śmierć?

Pan Jezus okazał posłuszeństwo swojemu Ojcu Niebieskiemu oraz miłość do każdego człowieka.

80. Czym jest śmierć Pana Jezusa na krzyżu?

Śmierć Pana Jezusa na krzyżu jest najdoskonalszą ofiarą Nowego Testamentu, uobecnianą sakramentalnie w każdej Mszy św.

Jakie są najważniejsze nabożeństwa do Męki Pana Jezusa? - Droga Krzyżowa, Gorzki żal.

81. Czym jest dla nas zmartwychwstanie Pana Jezusa?

Zmartwychwstanie Pana Jezusa jest najważniejszym wydarzeniem zbawczym w dziejach świata. Potwierdza ono;

Bóstwo Chrystusa

Prawdziwość Jego nauki

Zapowiada nasze zmartwychwstanie

82. Kiedy Pan Jezus wstąpił do nieba?

Pan Jezus wstąpił do nieba 40 dni po swoim zmartwychwstaniu.

83. Co Pan Jezus obiecał przed swoim wniebowstąpieniem?

Przed swoim wniebowstąpieniem Pan Jezus obiecał, że:

przyśle Kościołowi Ducha Świętego

przygotuje nam mieszkanie w domu Ojca

powróci z mocą i majestatem

84. Po co Pan Jezus powróci?

Pan Jezus powróci, aby dokonać sądu nad światem i ujawnić w całej pełni Królestwo Boże.

WIERZYMY W DUCHA ŚWIĘTEGO

85. Kto objawił nam prawdę o Duchu Świętym?

Prawdę o Duchu Świętym objawił nam Jezus Chrystus.

86. Kim jest Duch Święty?

Duch Święty jest to trzecia Osoba Boska (pochodzi od Ojca i Syna), która jest prawdziwym Bogiem tak, jak Bóg Ojciec i Syn Boży.

87. Kiedy Pan Jezus zesłał Kościołowi Ducha Świętego?

Pan Jezus zesłał Ducha Świętego w dniu Pięćdziesiątnicy (50 dni po swoim zmartwychwstaniu - wtedy w Kościele obchodzimy uroczystość Zesłania Ducha Świętego - ludowa nazwa Zielone Świątki).

88. Wymień grzechy przeciwko Duchowi Świętemu.

Grzeszyć zuchwale w nadziei miłosierdzia Bożego.

Rozpaczać lub wątpić o łasce i miłosierdziu Bożym.

Sprzeciwiać się uznawanej prawdzie chrześcijańskiej.

Zazdrościć bliźniemu łaski Bożej.

Mieć zatwardziałe serce na zbawienne upomnienia.

Odkładać aż do śmierci pokutę i nawrócenie.

WIERZYMY, ŻE MARYJA JEST MATKĄ ZBAWICIELA

89. Do czego Pan Bóg powołał Najśw. Maryję Pannę?

Pan Bóg powołał Najśw. Maryję Pannę do wielkiej godności Matki Jezusa Chrystusa, a więc Matki Boga.

90. Jakimi przywilejami obdarował Bóg N.M.P.?

(dogmaty maryjne)

Maryja jest Niepokalanie Poczęta - jest wolna od grzechu pierworodnego i grzechów osobistych

Maryja jest Bogarodzicą - jest Matką Boga i Odkupiciela

Maryja jest zawsze Dziewicą

Maryja jest Wniebowzięta - z duszą i ciałem została wzięta do nieba

91. Kim jest dla nas Matka Boża?

Maryja jest dla nas Matką Kościoła, naszą duchową Matką, naszym wzorem i orędowniczką u Pana Boga.

92. W której modlitwie wspominamy i czcimy Wcielenie Syna Bożego?

Wcielenie Syna Bożego wspominamy i czcimy w modlitwie Anioł Pański.

Powiedz modlitwę: Anioł Pański

Anioł Pański zwiastował Pannie Maryi,
I poczęła z Ducha świętego
Zdrowaś Maryjo ...
Oto ja służebnica Pańska,
Niech mi się stanie według słowa twego
Zdrowaś Maryjo ...
A Słowo stało się Ciałem,
I zamieszkało między nami
Zdrowaś Maryjo ...

93. W jaki sposób czcimy Matkę Bożą?

Matkę Bożą czcimy:

przez naśladowanie Jej cnót
obchodzenie świąt ku Jej czci
przez udział w nabożeństwach ku Jej czci.

Ważniejsze nabożeństwa maryjne: Roraty, Godzinki, Różaniec, Litania Loretańska oraz pielgrzymki do Jej sanktuariów.

94. Jakie tajemnice rozważamy w modlitwie różańcowej?

Różaniec jest modlitwą ku czci Najświętszej Maryi Panny. Różaniec dzieli się na trzy części:

1. radosną,
2. światłą,
3. bolesną,
4. chwalebna.

W każdej części jest 5 tajemnic. Odmawiając różaniec powinniśmy równocześnie rozważać tajemnice, tzn. najważniejsze zdarzenia z życia Jezusa Chrystusa i Najświętszej Maryi Panny.

Część Radosna

(odmawiamy w Poniedziałek i Sobotę)

1. Zwiastowanie NMP
2. Nawiedzenie św. Elżbiety
3. Narodzenie P. J.
4. Ofiarowanie P. J.
5. Znalezienie P. J.

Część Światła

(odmawiamy w Czwartek)

1. Chrzest P.J. w Jordanie
2. Objawienie P.J. na weselu w Kanie Galilejskiej
3. Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia
4. Przemienienie P.J. na górze Tabor
5. Ustanowienie Eucharystii

Część Bolesna

(odmawiamy we Wtorek i Piątek)

1. Modlitwa P. J. w Ogrójcu
2. Biczowanie P. J.
3. Cierniem ukoronowanie P. J.
4. Dźwiganie krzyża
5. Ukrzyżowanie P. J.

Część Chwalebna

(odmawiamy w Środę i Niedzielę)

1. Zmartwychwstanie P. J.
2. Wniebowstąpienie P. J.
3. Zesłanie Ducha Świętego
4. Wniebowzięcie NMP.
5. Ukoronowanie NMP. Na królową nieba i ziemi

95. Komu powierzył Chrystus prowadzenie dzieła zbawienia aż do końca świata?

Jezus Chrystus powierzył dzieło zbawiania ludzi Kościołowi.

WIERZYMY W KOŚCIÓŁ ZBUDOWANY PRZEZ JEZUSA CHRYSYTA

< zbudowany na skale >

96. Kiedy Pan Jezus założył Kościół?

Pan Jezus założył Kościół w chwili swojej śmierci na krzyżu, tj. w chwili zawarcia Nowego Przymierza.

97. Kiedy Chrystus po raz pierwszy objawił światu swój Kościół?

Chrystus po raz pierwszy objawił światu swój Kościół w dniu zesłania Ducha Świętego.

98. Jakie są przymioty Kościoła?

Kościół jest: jeden, święty, powszechny i apostołski.

JEDEN ponieważ:

- ma jednego Pana,
- wyznaje jedną wiarę,
- rodzi się z jednego chrztu,
- tworzy jedno Ciało,
- jest ożywiany przez jednego Ducha.

ŚWIĘTY ponieważ:

- jego twórcą jest Najświętszy Bóg,
- Chrystus Jego Głowa, ofiarował się, aby Go uświęcić,
- ożywia Go Duch Święty,
- jest nieskalany, choć złożony jest z grzesznych ludzi zmierzających do świętości,
- Jego świętość jaśnieje w świętych, a najpełniej w Maryi.

POWSZECHNY ponieważ:

- głosi całość depozytu wiary,
- posiada pełnię środków zbawienia i rozdziela je,
- jest posłany do wszystkich narodów,
- obejmuje wszystkie czasy,
- jest ze swej natury misyjny.

APOSTOLSKI ponieważ:

- jest zbudowany na fundamencie Dwunastu Apostołów,
- Jego nauczanie jest takie samo jak Apostołów,
- udziela tych samych sakramentów co Apostołowie,
- jest prowadzony przez następców Apostołów - Biskupów

Depozyt wiary: całość prawd wiary - to wszystko co Bóg objawił ludziom przez Jezusa i co odnosi się do zbawienia

- w Kościele żyje i działa Chrystus

99. Co Chrystus polecił Kościołowi?

Chrystus polecił Kościołowi prowadzić misję zbawczą na ziemi przez głoszenie słowa Bożego i udzielanie sakramentów św.

< przekazuje Słowo Boże >

100. Skąd Kościół czerpie naukę, którą głosi?

Kościół czerpie naukę, którą głosi z Pisma św. i Tradycji.

101. Co to jest Pismo św.?

Pismo św. Są to księgi napisane przez autorów, którym Bóg udzielił pomocy, aby spisali to, co chciał przekazać ludziom dla ich zbawienia. Pismo św. dzieli się na Stary Testament i Nowy Testament.

102. Wymień Najważniejsze księgi Pisma Św.

Najważniejsze księgi Pisma Św.to cztery Ewangelie, które opisują naukę i życie Pana Jezusa.

Ewangelie napisali: św. Mateusz, św. Marek, św. Łukasz i św. Jan.

W skład Nowego Testamentu wchodzi księgi: 4 Ewangelie, Dzieje Apostolskie św. Łukasza, 14 listów św.

Pawła, 7 listów innych Apostołów oraz Apokalipsa św. Jana Apostoła.

- Wymień Księgi Starego Testamentu.
- Wymień najważniejsze wydarzenia z życia Pana Jezusa.
- Wymień kilka cudów dokonanych przez pana Jezusa.
- Wymień kilka przypowieści Pana Jezusa

102. Co to jest Tradycja?

Tradycja - to wiara i nauczanie Kościoła od jego początku. (ustny przekaz słowa Bożego - zbiór objawionych prawd Bożych, nie spisanych przez apostołów, które kościół katolicki przechowuje i podaje do wierzenia).

103. Jakie zadanie ma Kościół wobec słowa Bożego?

Kościół ma strzec słowa Bożego, coraz lepiej je poznawać, wyjaśniać i przekazywać.

104. Kto w Kościele nieomylnie wyjaśnia słowo Boże?

W Kościele nieomylnie wyjaśnia słowo Boże Ojciec Święty powagą swego urzędu, Sobór Powszechny i biskupi gdy nauczają jednomyślnie.

105. Dlaczego Kościół może bezbłędnie wyjaśniać słowo Boże?

Kościół może bezbłędnie wyjaśniać słowo Boże, ponieważ działa mocą Chrystusa i jest oświecany przez Ducha Świętego.

< zbawia przez sakramenty >

106. Co to jest Łaska Boża?

Łaska Boża to dar nadprzyrodzony, którego Pan Bóg udziela nam do zbawienia.

107. Kto nam wystąpił łaską Bożą?

Wszystkie łaski wystąpił nam Pan Jezus swoją męką, śmiercią i zmartwychwstaniem. Otrzymujemy ją tylko przez Niego.

108. Jakie są rodzaje łaski Bożej?

Rozróżniamy: łaskę uświęcającą i łaski uczynkowe.

109. Co to jest Łaska uświęcająca?

Łaska uświęcająca jest to dar Boży, który daje nam życie nadprzyrodzone i czyni nas dziećmi Bożymi (jest to życie Boże w nas). Łaskę uświęcającą otrzymaliśmy na chrzcie św., a możemy ją utracić przez grzech ciężki.

110. Co to jest Łaska uczynkowa?

Łaska uczynkowa jest to pomoc Boża do spełniania dobrych uczynków, potrzebnych do zbawienia. Łaska uczynkowa oświeca nasz rozum, umacnia naszą wolę w dobrym.

111. W jaki sposób Pan Jezus udziela nam łask?

Pan Jezus udziela nam łask przede wszystkim przez sakramenty św. (Chrystus ustanowił 7 sakramentów).

112. Wymień 7 sakramentów św.

1. Chrzest
2. Bierzmowanie
3. Najświętszy Sakrament
4. Pokuta
5. Namaszczenie chorych
6. Kapłaństwo
7. Małżeństwo

113. Co to jest sakrament?

Sakrament jest to znak widzialny ustanowiony przez Chrystusa, dający nam łaski.

114. Czego Chrystus dokonuje w sakramentach św.?

W sakramentach św. Chrystus oddaje cześć Bogu i zbawia ludzi.

115. Które sakramenty przyjmujemy raz w życiu?

Raz w życiu można przyjąć chrzest, bierzmowanie, i kapłaństwo, bo wyciskają na duszy niezatarty znak szczególnej przynależności do Chrystusa.

< Chrzest >

116. Co to jest chrzest?

Chrzest jest to pierwszy i najpotrzebniejszy sakrament, który gładzi grzech pierworodny, daje nam życie nadprzyrodzone i czyni nas członkami Kościoła.

Pierwszy - bo bez niego nie można przyjąć ważnie żadnych sakramentów.

Najpotrzebniejszy - bo bez niego nie można się zbawić.

117. Wymień rodzaje Chrztu świętego.

Są trzy rodzaje chrztu: chrzest z wody, pragnienia i krwi.

118. Kiedy Pan Jezus ustanowił sakrament chrztu?

Pan Jezus ustanowił sakrament chrztu przed wniebowstąpieniem, mówiąc do Apostołów: Idźcie i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego (Mt 28,19).

119. W jaki sposób udziela się chrztu?

Chrztu udziela się przez trzykrotne polanie głowy wodą i wypowiedzenie słów: Ja ciebie chrzczę w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

120. Co należy zrobić przed przyjęciem chrztu?

Przed przyjęciem chrztu należy złożyć wyznanie wiary i wyrzec się szatana. Przy chrzcie małego dziecka czynią to jego rodzice.

121. Kto udziela (jest szafarzem) chrztu?

Chrztu udziela biskup, kapłan lub diakon. W nagłych wypadkach każdy człowiek, jeśli czyni to w imieniu Kościoła i poprawnie wykonuje znak sakramentalny.

122. Co Chrystus sprawia przez chrzest?

Przez chrzest Chrystus:

1. włącza człowieka w swoją śmierć i zmartwychwstanie
2. gładzi grzech pierworodny i wszystkie grzechy przed chrztem popełnione
3. daje życie Boże, czyli łaskę uświęcającą i prawo do łask uczynkowych
4. daje zdolność do życia i działania pod natchnieniem Ducha Świętego za pośrednictwem Jego darów
5. wszczepia cnoty nadprzyrodzone oraz zaczątek cnót głównych
6. wprowadza nas do Kościoła
7. wyciska na duszy niezatarte znamię dziecka Bożego

123. Kto może być chrzestnym?

Chrzestnym może być:

1. ten, kto został wybrany przez przyjmującego chrzest lub jego rodziców,
2. ukończył 16 lat,

3. jest katolikiem bierzmowanym i przyjął sakrament Najświętszej Eucharystii oraz prowadzi życie zgodne z wiarą,
4. jest wolny od jakiegokolwiek kary kanonicznej,
5. nie jest ojcem lub matką przyjmującego chrzest.

(Podobnie jest w przypadku świadka bierzmowania)

124. Jakie cnoty otrzymujemy na chrzcie św.?

Na Chrzcie św. otrzymujemy cnoty Boskie (nadprzyrodzone) i zaczątek cnót głównych (kardynalnych).

125. Wymień cnoty Boskie (nadprzyrodzone, teologalne).

Wiara, nadzieja, miłość.

126. Co to jest nadprzyrodzona cnota wiary?

Nadprzyrodzona cnota wiary jest to dar otrzymany na chrzcie św., który uzdalnia nas do przyjęcia Objawienia Bożego i do patrzenia na wszystko w jego świetle.

127. Co to znaczy wierzyć?

Wierzyć, tzn. przyjąć Objawienie Boże i odpowiedzieć na nie całym swoim życiem.

128. Jaka powinna być wiara?

Wiara powinna być:

1. powszechna (wierz w całe objawienie Boże)
2. stała (przez całe życie)
3. mocna (wierz bez wahań)
4. żywa (żyj wg. Wiary)
5. rozumna (staraj się poznać w co i dlaczego wierzysz)
6. apostołska (dziel się wiarą z drugimi)

129. Co pogłębia wiarę chrześcijanina?

Czytanie Pisma św., uczestnictwo w sakramentach, modlitwa, słuchanie kazań, katecheza, czytanie ksiązek i czasopism religijnych, a przede wszystkim życie zgodne z nakazami wiary.

130. Kto grzeszy przeciw wierze?

Przeciw wierze grzeszy: ten, kto nie pogłębia swojej wiary, nie rozwiązuje swych wątpliwości. Ciężko grzeszy ten, kto zapiera się wiary.

131. Co to jest nadprzyrodzona cnota nadziei?

Nadprzyrodzona cnota nadziei jest to uzdolnienie, które pomaga nam ufnie i wytrwale zdążać na spotkanie z Chrystusem.

132. Czego powinniśmy się spodziewać ob. Boga?

Pomocy w życiu doczesnym a zwłaszcza łask potrzebnych do zbawienia.

133. Kto grzeszy przeciw nadprzyrodzonej cnocie nadziei?

Przeciw nadprzyrodzonej cnocie nadziei grzeszy ten, kto zuchwale liczy na miłosierdzie Boże lub powątpiewa

w miłosierdzie Boże. Nadprzyrodzoną cnotę nadziei rozwija się przez: akty nadziei, sakramenty św. a zwłaszcza Eucharystię. Nadprzyrodzoną cnotę nadziei traci się przez rozpacz (Judasz)

134. Co to jest nadprzyrodzona cnota miłości?

Nadprzyrodzona cnota miłości jest to uzdolnienie do miłowania Boga i bliźniego, tak jak Chrystus miłuje.

135. Co tzn. miłować Boga ponad wszystko?

Tzn. Stawiać Boga na pierwszym miejscu.

136. Przez co wzrasta nadprzyrodzona cnota miłości?

Przez Komunię św. i pełnienie uczynków miłości.

137. Przez co tracimy nadprzyrodzoną cnotę miłości?

Nadprzyrodzoną cnotę miłości tracimy przez grzech śmiertelny.

138. Powiedz akt wiary, nadziei, miłości i żalu.

(akty strzeliste). Wierzę w Ciebie Boże żywy W Trójcy Jedyny prawdziwy Wierzę w coś objawił Boże
Twoje słowo mylić nie może

Ufam Tobie boś Ty wierny
Wszchemocny i miłosierny
Dasz mi grzechów odpuszczenie
Łaskę i wieczne zbawienie

Boże choć Cię nie pojmuje
Jednak nad wszystko miłuje
Nad wszystko co jest stworzone
Boś Ty dobro nieskończone

Ach żałuję za me złości
Jedynie dla Twojej miłości
Bądź miłościw mnie grzesznemu
Do poprawy dążącemu

139. Wymień cnoty główne (kardynalne).

Są cztery cnoty główne:

1. roztropność (zastanów się, czy twoje postępowanie podoba się Bogu)
2. sprawiedliwość (oddaj każdemu, co mu się należy)
3. wstrzemięźliwość /inna nazwa - umiarkowanie/ (panuj nad sobą)
4. męstwo (czyń dobrze mimo trudności, zwyciężaj przeciwności)

< Bierzmowanie >

140. Co to jest bierzmowanie?

Bierzmowanie jest to sakrament, w którym Duch Święty umacnia chrześcijanina, aby swoją wiarę wyznawał mężnie, bronił jej i według niej żył. (inne nazwy: sakrament dojrzałości chrześcijańskiej, sakrament Ducha Świętego) Sakramentu bierzmowania udziela biskup lub wyznaczony przez niego kapłan. Jest on dopełnieniem

sakramentu chrztu. (słowo „bierzmowanie” pochodzi od staropolskiego słowa „bierzmo”. Była to belka umacniająca strop. Celem bowiem bierzmowania jest umocnienie nas w wierze)

141. Co jest znakiem widzialnym sakramentu bierzmowania?

Znakiem widzialnym sakramentu bierzmowania jest włożenie rąk biskupa (lub kapłana), namaszczenie czoła krzyżmem św. i modlitwa.

142. Co to jest Krzyżmo święte?

Krzyżmo święte to mieszanina oliwy i balsamu, poświęcona w Wieki Czwartek przez Ks. Biskupa w Katedrze.

143. Co sprawia Duch Święty w sakramencie bierzmowania?

Duch Święty w sakramencie bierzmowania:

1. pomnaża i umacnia w nas łaskę Bożą
2. silniej jednoczy nas z Chrystusem i Kościołem
3. udziela nam nadprzyrodzonej mocy do apostołowania, abyśmy wiarę mężnie wyznawali, bronili jej i według niej żyli
4. pomnaża w nas siedem darów
5. wyciska z namię dojrzałego chrześcijanina

144. W jakiej misji Chrystusa bierze udział dojrzały chrześcijanin?

Dojrzały chrześcijanin bierze udział:

1. w misji kapłańskiej Chrystusa, bo jego zadaniem jest wspólnie z Chrystusem czcić Ojca i zbawiać ludzi
2. w misji prorockiej Chrystusa, czyli głosić wiarę słowem i przykładem
3. w misji królewskiej Chrystusa, bo ma czynić dobrze a walczyć ze złem

145. Wymień siedem darów Ducha Świętego.

1. Dar mądrości (aby odróżnić dobro od zła)
2. Dar rozumu (aby odróżnić prawdę od fałszu)
3. Dar rady (aby w trudnych wypadkach zawsze wybrać to, co się Bogu podoba)
4. Dar umiejętności (aby wybrać zawsze najlepszą drogę prowadzącą do Boga)
5. Dar męstwa (aby odważnie świadczyć o Chrystusie i nie lękać się nawet śmierci)
6. Dar pobożności (aby wielbić Boga wypełniając Jego świętą wolę)
7. Dar bojaźni Bożej (aby lękać się grzechu jako największego zła)

146. Wymień owoce łaski Ducha Świętego:

1. miłość
2. radość
3. pokój
4. cierpliwość
5. łaskawość
6. dobroć
7. uprzejmość
8. cichość

9. wierność
10. skromność
11. wstrzeźliwość
12. czystość

147. Co to znaczy apostołować?

Apostołować, to troszczyć się nie tylko o swoje zbawienie, ale i o zbawienie drugich.

148. W jaki sposób chrześcijanin może apostołować?

Chrześcijanin może apostołować przez przykład własnego życia, pouczające słowo, modlitwę, dobre uczynki, a także przez cierpienie i ofiarę. Powinien apostołować wszędzie, gdzie spotka się z bliźnimi. Całe jego życie ma być świadectwem wiary.

< Eucharystia >

149. Co to jest Najświętszy Sakrament?

Najświętszy Sakrament jest to prawdziwe Ciało i prawdziwa Krew Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

150. Kiedy Pan Jezus zapowiedział ustanowienie Najświętszego Sakramentu?

Pan Jezus zapowiedział ustanowienie Najświętszego Sakramentu po cudownym rozmnożeniu chleba w Kafarnaum. (zob. J 6,51-56)

151. Kiedy i w jaki sposób Pan Jezus ustanowił Najświętszy Sakrament?

Pan Jezus ustanowił Najświętszy Sakrament w Wielki Czwartek podczas Ostatniej Wieczerzy, gdy przemienił chleb w swoje Ciało, a wino w swoją Krew następującymi słowami: „Bierzcie i jedzcie z tego wszyscy, to jest bowiem Ciało moje, które za was będzie wydane”; „Bierzcie i pijcie z niego wszyscy. To jest bowiem kielich Krwi mojej Nowego i Wiecznego Przymierza, która za was i za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów. To czyńcie na moją pamiątkę” (Msza św.)

152. Co to jest Msza św.?

Msza św., czyli Ofiara eucharystyczna jest to pamiątka i uobecnienie sakramentalne Ofiary Krzyżowej Pana Jezusa, Jego zmartwychwstania i wniebowstąpienia (Misterium Paschalnego).

153. Czym się różni Msza św. od Ofiary na krzyżu?

Na krzyżu Pan Jezus ofiarował się za nas w sposób krwawy, a we Mszy św. przez postugę kapłana ofiaruje się w sposób bezkrwawy.

154. W jakim celu Pan Jezus ustanowił Eucharystię?

Pan Jezus ustanowił Eucharystię:

1. aby pod postaciami chleba i wina z całym Kościołem ofiarować się za nas Ojcu (Msza św.)
2. aby stać się naszym pokarmem na życie wieczne (Komunia św.)
3. aby wśród nas przebywać

155. Jak dzielimy liturgię Mszy św.?

Liturgię Mszy św. dzielimy na obrzędy wstępne (pozdrowienie wiernych, akt pokutny i modlitwa dnia), liturgię słowa, liturgię Eucharystii i obrzędy zakończenia (błogosławieństwo i rozestanie wiernych).

156. Co składa się na liturgię słowa?

Na liturgię słowa składają się:

1. dwa lub trzy czytania
2. śpiew międzylekcyjny
3. homilia
4. wyznanie wiary
5. modlitwa wiernych

157. Co składa się na liturgię Eucharystii?

Na liturgię ofiary składa się;

1. przygotowanie darów ofiarnych
2. Modlitwa Eucharystyczna
3. obrzędy Komunii św.

158. Jak należy uczestniczyć we Mszy św.?

W czasie Mszy św.:

1. z wiarą przyjmujemy słowo Boże
2. razem z kapłanem składamy Ciało i Krew Pańską i siebie samych w ofierze Bogu Ojcu
3. przyjmujemy Chrystusa w Komunii św. by w pełny sposób uczestniczyć we Mszy św.

159. Co sprawia Komunia św.?

Komunia św.:

1. łączy nas z Panem Jezusem i wzajemnie między sobą
2. oczyszcza nas z grzechów lekkich
3. pomnaża łaskę uświęcającą
4. osłabia złe skłonności i daje siłę do dobrego

160. Kiedy godnie przyjmujemy Komunię św.?

Komunię św. Przyjmujemy godnie, gdy jesteśmy w stanie łaski uświęcającej. Należy też zachować post eucharystyczny. (1 godz. Przed przyjęciem Komunii św. nic nie jemy ani nie pijemy - postu nie łamie czysta woda)

161. Co to jest Komunia św. duchowa?

Komunia św. duchowa jest to żywe i gorące pragnienie przyjęcia Komunii św. ,gdy z jakiegoś powodu nie możemy jej przyjąć sakramentalnie.

< Pokuta >

162. Kto zadaje ranę Kościołowi?

Ranę Kościołowi zadaje ten, kto grzeszy.

163. Co to jest grzech?

Grzech jest to świadome i dobrowolne przekroczenie przykazań Bożych lub kościelnych.

164. Na czym polega grzech?

Grzech polega na tym, że człowiek nie ufa Bogu, nie kocha Go i jest Mu nieposłuszny.

165. Kiedy człowiek popełnia grzech ciężki?

Grzech ciężki (śmiertelny) popełnia ten, kto świadomie i dobrowolnie przekracza przykazanie Boże lub kościelne w rzeczy ważnej. Przez grzech ciężki człowiek traci łaskę uświęcającą.

166. Kiedy człowiek popełnia grzech lekki?

Grzech lekki (powszedni) popełnia ten, kto świadomie i dobrowolnie przekracza przykazanie boże lub kościelne w rzeczy małej, albo w rzeczy ważnej ale nie całkiem świadomie i dobrowolnie. (grzech zaczyna się od zezwolenia na złe myśli i pragnienia, które nazywamy pokusami).

167. Wymień 7 grzechów głównych.

1. pycha
2. chciwość
3. nieczystość
4. zazdrość
5. nieumiarkowanie w jedzeniu i picciu
6. gniew
7. lenistwo

168. Wymień grzechy wołające o pomstę do nieba.

1. rozmyślne zabójstwo
2. grzech sodomski
3. uciskanie ubogich, wdów i sierot
4. zatrzymywanie zapłaty

169. Czy wystarczy tylko nie grzeszyć, aby być zbawionym?

Do zbawienia potrzebne są również dobre uczynki i staranie się o cnotę.

170. Kiedy dobry uczynek zasługuje na nagrodę w niebie?

Dobry uczynek zasługuje na nagrodę w niebie, jeżeli jest spełniony w łasce uświęcającej.

171. Co to znaczy pokutować?

Pokutować, to odwrócić się od grzechu, a zwrócić się do Boga, czyli nawrócić się.

172. Co to jest Sakrament Pokuty?

Jest to sakrament, w którym kapłan w zastępstwie Chrystusa odpuszcza człowiekowi grzechy po chrzcie popełnione.

173. Kiedy i jakimi słowami ustanowił Pan Jezus Sakrament Pokuty?

Sakrament Pokuty ustanowił Pan Jezus w dzień swojego zmartwychwstania, gdy powiedział do Apostołów: „Weźmijcie Ducha Świętego, którym grzechy odpuszcicie są im odpuszczone, a którym zatrzymacie są im zatrzymane” (J 20,22).

174. Co Pan Jezus sprawia w Sakramencie Pokuty?

Pan Jezus w sakramencie Pokuty:

1. gładzi grzech śmiertelne i powszednie
2. odpuszcza karę wieczną i część kary doczesnej
3. przywraca lub pomnaża życie Boże (łaskę uświęcającą)
4. daje specjalną łaskę do wytrwania w dobrym i zwyciężenia pokus

175. Wymień 5 warunków dobrej spowiedzi.

1. rachunek sumienia
2. żal za grzechy
3. mocne postanowienie poprawy
4. szczera spowiedź
5. zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu

176. Co to jest rachunek sumienia?

Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie grzechów od ostatniej dobrej spowiedzi, a przy grzechach śmiertelnych ich liczby i okoliczności. (należy go robić codziennie przy modlitwie wieczornej). Przed rachunkiem sumienia należy modlić się do Ducha Świętego i prosić o wstawiennictwo Matkę Bożą i Świętych.

177. Co to jest sumienie?

Sumienie - to głos w duszy człowieka, który mu mówi co dobre a co złe.

178. Co to jest żal za grzechy?

Żal za grzechy to ból duszy i obrzydzenie sobie grzechów, którymi obraziliśmy Boga.

Żałować możemy:

1. z miłości do Boga najlepszego Ojca (żal doskonały)
2. z bojaźni przed karą Bożą wieczną lub doczesną (żal mniej doskonały - wystarczający)

179. Jakie przymioty powinien mieć dobry żal?

Żal powinien być:

1. wewnętrzny (w sercu)
2. powszechny (za wszystkie grzechy)
3. nade wszystko (Bóg ma być postawiony na pierwszym miejscu)
4. nadprzyrodzony (ze względu na Boga, a nie na ludzi)

180. Co to jest mocne postanowienie poprawy?

Mocne postanowienie poprawy jest to szczera wola unikania grzechów zwłaszcza ciężkich i okazji do grzechów.

181. Postanowienie poprawy powinno być:

1. powszechne (starać się poprawić ze wszystkich grzechów)
2. mocne (stanowczo unikać grzechu)
3. szczere (postanowić w sercu poprawę)
4. pokorne (liczyć nie tylko na własne siły, ale na pomoc Bożą)

182. Co to jest spowiedź?

Spowiedź jest to szczere wyznanie grzechów przed kapłanem, aby otrzymać rozgrzeszenie. Spowiedź jest szczera, gdy wyznajemy przed kapłanem wszystkie grzechy i niczego nie ukrywamy. Przy grzechach ciężkich podać liczbę i okoliczności.

183. Co to jest zadośćuczynienie Panu Bogu i bliźniemu?

Zadośćuczynienie Panu Bogu to wynagrodzenie Bogu za popełnione grzechy przez odprawienie pokuty zadanej przez kapłana. A zadośćuczynienie bliźniemu to naprawienie wyrządzonej mu krzywdy i szkody.

184. Co to jest odpust?

Odpust to całkowite lub częściowe darowanie kary doczesnej za grzechy już odpuszczone w Sakramencie Pokuty.

< Namaszczenie Chorych >

185. Który tekst Pisma świętego mówi o potrzebie udzielania chorym Sakramentu Namaszczenia Chorych?

O potrzebie udzielania chorym sakramentu namaszczenia chorych mówi tekst z listu św. Jakuba Apostoła: „Choruje ktoś wśród was? Niech sprowadzi kapłanów Kościoła, by się modlili nad nim i namaścili go olejem w imię Pana. A modlitwa pełna wiary będzie dla chorego ratunkiem i Pan go podźwignie, a jeśli by popełnił grzechy, będą mu odpuszczone.” (Jk 5,14-15)

186. Co jest znakiem widzialnym Sakramentu Namaszczenia Chorych?

Znakiem widzialnym Sakramentu Namaszczenia Chorych jest namaszczenie olejem św. czoła i rąk chorego, któremu towarzyszą słowa modlitwy.

187. Jaki są skutki Sakramentu Namaszczenia Chorych?

Sakrament Namaszczenia Chorych:

jednoczy chorego z męką Chrystusa

umacnia chorego, by po chrześcijańsku przyjmował i znosił cierpienia choroby lub starości

pomnaża łaskę uświęcającą lub ją przywraca

odpuszcza grzechy lekkie, a gdy chory nie może się spowiadać - również grzechy ciężkie

gładzi część kary doczesnej za grzechy

niekiedy przynosi ulgę w chorobie, nawet przywraca zdrowie

przygotowuje na spotkanie z Bogiem w wieczności

188. Kto udziela Sakramentu Namaszczenia Chorych?

Tego sakramentu może udzielić Biskup, kapłan lub diakon.

189. Co to jest Wiatyk?

Wiatyk oznacza Komunię Św. podawaną choremu znajdującemu się w obliczu śmierci.

190. Co należy przygotować na wizytę kapłana u chorego?

Na przyjście kapłana do chorego należy:

nakryć stół białym obrusem

na stole umieścić: krzyż, dwie świece, talerzyk z wodą święconą i kropidło, talerzyk z watą, wodę w szklance i tyżeczkę

< Kapłaństwo >

191. Co to jest kapłaństwo?

Kapłaństwo jest to sakrament, który daje władzę głoszenia słowa Bożego, składania ofiary Mszy św. i udzielania sakramentów oraz łaskę godnego ich wykonywania.

192. Jaki jest związek kapłaństwa Starego Przymierza z kapłaństwem Chrystusowym?

Kapłaństwo Starego Przymierza było początkiem i zapowiedzią jedynego kapłaństwa Jezusa Chrystusa.

193. Kto jest Jedynym, Najwyższym Kapłanem i Pośrednikiem Nowego Przymierza?

Jedynym, Najwyższym Kapłanem i Pośrednikiem Nowego Przymierza jest Jezus Chrystus.

194. Dlaczego Chrystusa nazywamy Najwyższym Pośrednikiem?

Chrystusa nazywamy Najwyższym Pośrednikiem, bo jako Bóg Człowiek:

okazał ludziom zbawczą miłość Ojca

oddał Ojcu najdoskonalszą cześć przez wypełnienie Jego woli

pojednał ludzi z Bogiem przez ofiarę złożoną na krzyżu

195. W jaki sposób obecnie Chrystus pośredniczy między nami a Bogiem?

Chrystus pośredniczy między nami a Bogiem przez to, że w swoim uwielbionym ciele żyje u Ojca, ofiaruje i wstawia się za nami.

196. Komu Pan Jezus dał udział w swoim kapłaństwie?

Udział w swoim kapłaństwie Pan Jezus dał Kościołowi, który jest pielgrzymującym ludem Bożym, ludem kapłańskim.

197. W jaki sposób Kościół uczestniczy w kapłaństwie Chrystusowym?

Kościół uczestniczy w kapłaństwie Chrystusowym, gdy składa Bogu ofiarę, modli się, naucza i prowadzi lud Boży do zbawienia.

198. Jak jest kapłaństwo w Kościele?

W Kościele rozróżniamy dwojakie kapłaństwo?

hierarchiczne (służebne), uczestniczą w nim ci, którzy przyjęli sakrament kapłaństwa (święceń).

powszechne (wiernych), uczestniczą w nim ci, którzy przyjęli sakrament chrztu i bierzmowania

199. Kto posiada pełnię kapłaństwa?

Pełnię kapłaństwa posiada biskup i dlatego może on udzielać święceń kapłańskich. Kapłani są współpracownikami biskupa w jego misji pasterskiej.

< Matrzeństwo >

200. Kto ustanowił matrzeństwo?

Matrzeństwo ustanowił Bóg?

201. Czym jest małżeństwo z woli Chrystusa?

Małżeństwo z woli Chrystusa jest sakramentem.

202. Co sprawia Chrystus w Sakramencie Małżeństwa?

W Sakramencie Małżeństwa Chrystus:

uświęca małżonków przez pomnożenie łaski Bożej

konsekuje życie i czynności małżonków do tego stopnia, że godziwe uczucia i gesty, które sobie świadczą, nawet najbardziej intymne, nabierają charakteru nadprzyrodzonego

uzdalnia i umacnia małżonków do spełniania obowiązków małżeńskich i rodzinnych zapewnia małżonkom pomoc i ciągłą Bożą opiekę w ich życiu małżeńskim

203. Jakie są warunki zawarcia sakramentalnego małżeństwa?

Sakrament małżeństwa mogą przyjąć mężczyzna i kobieta, którzy:
są ochrzczeni

są stanu wolnego

dobrowolnie się na to decydują

nie mają przeszkód ze strony prawa naturalnego czy kościelnego

są odpowiednio przygotowani

204. Kto udziela sakramentu małżeństwa?

Sakramentu małżeństwa udzielają sobie sami narzeczeni w obliczu Kościoła, tzn. wobec upoważnionego kapłana i dwóch świadków.

205. Co jest znakiem widzialnym sakramentu małżeństwa?

Znakiem widzialnym sakramentu małżeństwa jest złożenie przysięgi małżeńskiej przez mężczyznę i kobietę wobec kapłana i dwóch świadków.

206. Jakie przymioty z woli Bożej ma małżeństwo?

Małżeństwo jest jedno i nierozzerwalne.

„Co Bóg złączył, tego człowiek niech nie rozdziela” (Mk 10,9)

207. Czyjemu dobru służy jedność i nierozzerwalność małżeństwa?

Jedność i nierozzerwalność małżeństwa służy dobru samych małżonków, ich dzieci oraz całego społeczeństwa.

208. Do czego zobowiązują się małżonkowie?

Małżonkowie zobowiązują się pod przysięgą do życia we wzajemnej miłości, wierności, uczciwości aż do śmierci oraz, że z miłością przyjmą i wychowają swoje dzieci.

209. Jak należy przygotować się do Sakramentu Małżeństwa?

Przygotowanie do Sakramentu małżeństwa obejmuje:

uczestnictwo w katechezie przedmałżeńskiej

zgłoszenie się w kancelarii parafialnej na trzy miesiące przed planowanym terminem ślubu

zapowiedzi przedślubne

spowiedź przedślubna

WIERZYMY W ŻYCIE WIECZNE

210. Jakie są rzeczy ostateczne człowieka?

Rzeczy ostateczne człowieka:

śmierć

sąd Boży

niebo albo piekło

211. Co to jest niebo?

Niebo to miejsce gdzie aniołowie i wszyscy zbawieni cieszą się wiecznym szczęściem.

212. Co to jest czyściec?

Czyściec to stan kary doczesnej po śmierci.

213. Co to jest piekło?

Piekło jest stanem wiecznej kary.

214. Co jest kresem życia człowieka na ziemi?

Kresem życia człowieka na ziemi jest śmierć.

215. Czym jest śmierć?

Śmierć jest odłączeniem duszy od ciała. Patronem dobrej śmierci jest św. Józef. Dobra śmierć to śmierć w łasce uświęcającej.

216. W jaki sposób Kościół wyraża wiarę w zmartwychwstanie?

(Wiatyk, gromnica, pascha, i cała liturgia żałobna)

217. W jaki sposób katolik winien uczestniczyć w obrzędach pogrzebowych?

(przez udział we Mszy św., przyjęcie Komunii św., oraz w modlitwach za zmarłego)

218. Co dzieje się z duszą człowieka po śmierci?

Dusza ludzka staje na sądzie Bożym, który nazywamy osobistym albo szczegółowym.

219. Co czeka duszę człowieka po sądzie szczegółowym?

Duszę człowieka po sądzie szczegółowym czeka albo nagroda wieczna w niebie, albo kara doczesna w czyścisku albo kara wieczna w piekle.

220. Jaki jeszcze sąd czeka człowieka po śmierci?

Człowieka czeka jeszcze sąd ostateczny, na którym staną wszyscy ludzie po zmartwychwstaniu ciał, ale który nie zmieni wyroku sądu szczegółowego. Sędzią będzie Jezus Chrystus.

221. Co trzeba czynić, aby osiągnąć szczęście wieczne w niebie?

Aby osiągnąć szczęście wieczne w niebie, trzeba żyć i umrzeć w łasce uświęcającej.

222. Które dusze dostaną się do czyściska?

Do czyściska dostaną się te dusze, które w chwili śmierci znajdowały się w grzechach lekkich lub nie odpokutowały na ziemi kar doczesnych za swoje grzechy.

223. Co jest karą, a co radością dusz czyścicowych?

Karą dusz czyścicowych jest to, że jeszcze nie mogą oglądać Boga i tęsknią za Nim. Radością zaś to, że są zbawione.

224. Jak możemy pomóc duszom w czyścicu?

(przez Msze św., modlitwy, zyskiwanie odpustów w ich intencji oraz ofiarowanie za nich dobrych uczynków)

225. Na czym polega kara wieczna w piekle?

Kara wieczna w piekle polega na wiecznym nieoglądaniu Boga.

MODLITWA

226. Co to jest modlitwa?

Modlitwa to rozmowa człowieka z Panem Bogiem. Modlitwa może być: ustna, myślna, osobista lub wspólnotowa. Powinniśmy się modlić, aby Pana Boga uwielbiać, dziękować Mu, przepraszać i prosić Go.

227. Do kogo się modlimy?

Do Boga przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym.

228. Jak powinniśmy się modlić?

Powinniśmy się modlić: pobożnie, pokornie, ufnie, wytrwale i z poddaniem się woli Bożej.

229. Kiedy powinniśmy się modlić?

Powinniśmy się modlić często, szczególnie rano i wieczorem, w czasie Mszy św., i innych nabożeństw, przed i po jedzeniu, przed i po pracy, w potrzebach i trudnościach życiowych.

230. Co możemy wyprosić sobie i innym przez modlitwę?

Przez modlitwę możemy wyprosić sobie i innym: łaski do czynienia dobrze, siłę do walki ze złem, pociechę w strapieniu, dobra materialne potrzebne do życia, a także łaskę wytrwania w dobrym aż do końca.

231. Dlaczego modlimy się do Pana Boga za przyczyną świętych?

Modlimy się do Pana Boga za przyczyną świętych, bo oni:

są przyjaciółmi Boga i naszymi

są dla nas wzorem i wstawiają się za nami do Boga

232. Co to jest Świętych Obcowanie?

Świętych Obcowanie - to duchowa łączność między wiernymi na ziemi, duszami w czyścicu i świętymi w niebie.

(Kościół pielgrzymujący, cierpiący i triumfujący)

233. Kto spośród świętych może nam najwięcej wyprosić u Pana Boga?

Najwięcej może nam wyprosić u Pana Boga NMP., ponieważ jest Matką Syna Bożego i naszą Niebieską Matką.

234. Powiedz Modlitwę Pańska

Ojcze nasz, któryś jest w niebie, święć się Imię Twoje. Przyjdź królestwo Twoje. Bądź wola Twoja, jako w niebie, tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. I odpuść nam, nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom i nie wódz nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego Amen.

235. Powiedz Pozdrowienie Anielskie

Zdrowaś Maryjo, łaski pełna, Pan z Tobą, błogostawionaś Ty między niewiastami i błogostawiony owoc żywota Twojego, Jezus. Święta Maryjo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi teraz i w godzinę śmierci naszej.
Amen.

KATECHIZM PAMIĘCIOWY

1. Modlitwa Pańska.
2. Pozdrowienie anielskie
3. Skład Apostolski.
4. Uwielbienie Boga w Trójcy Jedynej.
5. Anioł Pański.
6. Pod Twoją obronę.
7. 6 prawd wiary (pyt. 4).
8. 10 przykazań Bożych (pyt. 37).
9. Przykazania miłości (pyt. 75).
10. 5 przykazań kościelnych (pyt. 45).
11. 8 błogostawieństw (pyt. 78).
12. 7 sakramentów świętych (pyt. 113).
13. 5 warunków dobrej spowiedzi (pyt. 169).
14. Cnoty Boskie (teologalne, nadprzyrodzone) (pyt. 124).
15. Cnoty kardynalne (główne) (pyt. 133).
16. Najważniejsze dobre uczynki (pyt. 59).
17. Uczynki miłosierne względem ciała (pyt. 57).
18. Uczynki miłosierne względem duszy (pyt. 58).
19. Rady ewangeliczne (pyt. 77).
20. 7 grzechów głównych (161).
21. Grzechy przeciwko Duchowi Świętemu (pyt. 89).
22. Grzechy wołające o pomstę do nieba (pyt. 162).
23. Grzechy cudze (pyt. 61).
24. Dary Ducha Świętego (pyt. 139).
25. Owoce łaski Ducha Świętego (pyt. 140).
26. Rzeczy ostateczne człowieka (pyt. 200).
27. Różaniec (pyt. 95).
28. Droga Krzyżowa.